

Arfer Amlieithog Yn Y Blynyddoedd Cynnar

ECEY4010/C

Datganiad AI -

Yn y traethawd hwn, mae presenoldeb Cysgliad Ar Lein yn cael ei ddefnyddio.

Dyma'r linc l'r aseiniad ar gyfer y 10 munud fideo.

[IMG_7370.MOV](#)

Rhagymadrodd

Mae Devon County Council (2023) yn honni bod dwyieithrwydd/amlieithrwydd yw'r sgil o ddefnyddio dwy neu fwy o ieithoedd yn effeithiol. Yr ystyr hwn, gall yr unigolyn siarad, cyfathrebu a deall ei iaith. Yn ôl Baker, C, Wright, W (2021) dwyieithrwydd yw sgil o siarad dwy iaith. Fodd bynnag, amlieithrwydd yw'r sgil o siarad a deall mwy na 2 iaith. Mae dwyieithrwydd ac amlieithrwydd yn wahanol iawn, mae'n hefyd yn debyg. O fewn y traethawd hwn, bydd yn sôn am fanteision dwyieithrwydd, yn ogystal â'r Saesneg fel iaith ychwanegol, am ddatblygiad yr ymennydd, meddwl dargyfeiriol a hefyd cysylltu'r rhain â fframweithiau am ddwyieithrwydd ac amlieithrwydd. Bydd y traethawd hwn hefyd yn cynnwys myfyrdod ar y fideo 10 munud o'r gweithgaredd a fydd yn cefnogi dwyieithrwydd ac amlieithrwydd. Bydd hyn yn digwydd trwy gydol y traethawd.

Manteision ac Anfanteision

Mae Carmarthenshire County Council (2024) yn honni, trwy fod yn ddwyieithog/amlieithog, fod sgiliau gwybyddol plant yn cael eu datblygu trwy fod yn fwy creadigol, hyblyg a meddwl agored wrth weithio ar weithgareddau. Mae hyn yn cynnwys llwyddiant mewn addysg a swyddi yn y dyfodol, atal Dementia rhag dod yn gynnar, dysgu a deall hunan hunaniaeth a diwylliant y plentyn. Ar y llaw arall, mewn fideo, mae Gort, M (2019) yn nodi sut mae myth yn gallu cael pobl yn credu bod newid cod achosi mân(code switching) oedi yn y ddwy iaith. Fodd bynnag, os yw plentyn yn cael trafferth gyda datblygiad iaith neu anableddau iaith, bydd hyn yn cael ei ddangos yn y ddwy iaith, heb roi bai ar y gefnogaeth i ddwy iaith neu fwy.

Carmarthenshire County Council (2024) yn cynnal bod hyn yn bwysig ar gyfer datblygiad gwybyddol yr unigolyn. Mae Carmarthenshire County Council (2024) honni bod dwyieithrwydd yn cryfhau'r sgiliau gwybyddol. Yn ôl Sonny, H (2021), mae bod yn ddwyieithog yn rhoi manteision cymdeithasol i blant. Enwedig deall eu diwylliant, eu credoau a'u cefndir eu hunain. Gall y plentyn gadw ei gysylltiadau â'i ddiwylliant ei hun y mae ei rieni wedi'i eni ynddo. Yn yr un modd, mae Culture Learning (2023) yn dweud bod plant sy'n dysgu ac yn deall eu diwylliant yn cael profiadau sy'n newid bywyd. Mae dysgu am hyn yn rhan bwysig o fywyd plant. Dywed Culture Learning (2023) y gall hyn ddod â phleser, cyfranogiad, hunanfyneigiant a sgiliau pwysig ym mywydau plant.

EAL/WAL

Mae Cymraeg a/neu Saesneg fel iaith ychwanegol (WAL/EAL) yn ddisgyblion sy'n siarad iaith gyntaf wahanol i'r Gymraeg/Saesneg yn ôl Pembrokeshire County Council (2021). Mae Pembrokeshire County Council (2021) yn honni bod plentyn yn WAL neu'n EAL oherwydd ei fod yn dod o wlad wahanol, yn rhannu iaith wahanol gyda'i rieni neu wedi'i eni mewn teulu sy'n siarad iaith arall. Dywed yr Adran Addysg (2021) fod plant sy'n dechrau clywed y saesneg gyda chyd-destun yn amlach, yn dechrau dysgu'r saesneg yn gynt ac yn fwy effeithiol. Mae hyn yn golygu, bydd plant yn fwyaf tebygol o ddysgu oddi wrth eu modelau rôl o'u cwmpas. Gellir cysylltu'r ddamcaniaeth hon gan Albert Bandura trwy Ddysgu Cymdeithasol. Yn ôl Sprouts (2022) defnyddiodd Albert Bandura yr 'Arbrawf Bobo Doll' i ddangos sut y gall plant ddysgu o arsylwi eraill o gwmpas. Roedd hyn yn bwysig yn adran y blynyddoedd cynnar drwy ddangos i blant ddysgu o'u rôl model. Ar ôl arbrawf Albert Bandura, ysgogodd hyn ddadl o gael gwared trais, teledu ar-lein a gwylio dros beth y mae plant yn ei weld ar-lein yn ôl Sprouts (2022). Gellir dweud hefyd y gellir cysylltu damcaniaeth 'More Knowledgeable Other' Lev Vygotsky â hyn. Mae Sprouts (2020) yn honni yn ddamcaniaeth Lev Vygotsky o 'Zone Of Proximal Development', yw'r hyn yw pryd plentyn yn ei wneud yn annibynnol neu'r hyn y gall plentyn ei wneud gyda chefnogaeth eraill o'u cwmpas. Mae Gowrie NSW (2025) yn credu bod theori Lev Vygotsky yn dangos cefnogi datblygiad plant a'u rhyngweithio â 'The More Knowledgeable Other'.

Datblygiad Yr Ymennydd

Efallai na fydd bod ag ymennydd dwyieithog yn gwneud plentyn yn gallach meddai Nacamuli, M (2015). Fodd bynnag, gall alluogi eich ymennydd i gymryd rhan weithredol, yn iach a chynyddu datblygiad a thwf. Mae Nacamulli, M (2015) yn credu ei bod yn boblogaidd bod ochr chwith yr ymennydd yn rheoli ei phrosesau rhesymegol yn fwy a bod yr ochr dde yn fwy emosiynol a chymdeithasol, oherwydd bod iaith yn ymwneud â'r ddwy ochr, gall plant ddysgu iaith yn haws oherwydd hyblygrwydd eu hymennydd. Ynghyd â hyn mae Nacamulli, M (2015) yn dweud bod dwyieithrwydd yn fantais gyda mater llwyd uwch sy'n cynnwys niwronau a synapsau. Mae hyn hefyd yn cefnogi oedi o bron i bum mlynedd ar gyfer clefydau fel Alzhiemers a Dementia. Ar y llaw arall, mae Nacamulli, M (2015) yn honni bod dwyieithrwydd yn y 1960au wedi'i wgu oherwydd iddo effeithio ar ddatblygiad y plentyn. Mae'n gwneud hyn drwy eu gwthio i newid rhwng y ddwy iaith gan achosi plant i ddefnyddio mwy o egni. Yn ôl FabuLingua Kids (2024), mae gan blant dwyieithog fwy o ddeunydd llwyd a gwyn yn eu hymennydd. Pan fydd plant yn tyfu i fod yn oedolion, mae celloedd eu hymennydd yn crebachu, ond pan fydd pobl ddwyieithog yn tyfu i fod yn oedolion maen nhw'n cadw mwy o'r mater llwyd a gwyn

yn yr ymennydd. Mae hyn yn cefnogi plant yn y tymor hir trwy gadw eu deallusrwydd, cof cryf ac oedran yn well.

Meddwl dargyfeiriol

Mae GIG Cymru (DIM DYDDIAD) yn dweud mai meddwl dargyfeiriol yw'r ffordd fwyaf effeithiol o ddatrys problemau mewn lleoliad. Mae hynny'n galluogi plant i ddatblygu a chreu syniadau newydd, lle bo hynny'n briodol. Mae'n caniatáu gweld gwahanol safbwyntiau, dangos creadigrwydd a meddwl agored. GIG Cymru (DIM DYDDIAD) yn cyflwyno'r seicolegydd Guildford 1956 o feddylfryd dargyfeiriol yw bod yn chwilfrydig ac yn archwiliol heb rwystrau. Mae GIG Cymru (DIM DYDDIAD) yn credu bod meddwl dargyfeiriol yn cefnogi grŵp i ganolbwyntio ar ddatrys problemau i greu mwy o syniadau, heb unrhyw farn. Lle gellir ei annog a'i falchio. Mae Zheng, Y, Denervaud, S, Durrleman, S (2023) yn honni y gall newid iaith ddatblygu sgiliau meddwl creadigol pan fo angen. Hefyd, gall bod yn ddwyieithog gyda phrofiadau bywyd gefnogi meddwl yn greadigol, sgiliau datrys problemau. Ar y llaw arall, nod Boonton, S, et al. (2021) astudiaeth oedd darganfod effaith dwyieithrwydd ar feddylfryd dargyfeiriol plant. Dangosodd eu canlyniadau nad yw bod yn ddwyieithog mewn gwirionedd yn cael effaith ar feddwl dargyfeiriol plentyn. Boonton, S, et al. (2021) yn honni bod diffyg effaith parhaus ar draws yr holl feysydd meddwl dargyfeiriol a ddefnyddiwyd mewn astudiaethau blaenorol. Ar y llaw arall, mae Boonton, S, et al. (2021) yn awgrymu y dylai ymchwilwyr y dyfodol fod yn fwy gofalus wrth archwilio'r achos hwn a ffactorau ymgeisydd eraill sy'n chwarae rhan i feddwl dargyfeiriol plant, megis cefndir diwylliannol.

Fframwaith

Pwrpas Miliwn o Siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 yn ôl Llywodraeth Cymru (2017) yw datblygu'r Gymraeg a chyflawni miliwn o siaradwyr erbyn y flwyddyn 2050. Nod hyn yw datblygu nifer y siaradwyr cymraeg, cynyddu'r defnydd o'r gymraeg, creu amodau a chyd-destun ffafriol. I Welsh Government (2017) bydd hyn yn cael ei ddatblygu drwy'r lleoliadau blynyddoedd cynnar, mewn teuluoedd, mewn addysg, gwasanaethau, y gweithle, cymuned, pentrefi, dinasoedd a'r byd ehangach. Nod Welsh Government (2017) yw nodi'r cymhelliant dros y Gymraeg i'w ddefnyddio'n fwy effeithiol ac i'r niferoedd sy'n ei gyfathrebu tyfu. Maent hefyd yn nodi'r ymrwymiad i weithio tuag at filiwn o bobl siarad yr iaith Gymraeg erbyn 2050 a pharhau i ddatblygu yn cefnogi mwy o bobl i ddefnyddio a siarad Cymraeg bob dydd. Creu amgylchedd cadarnhaol lle gall pawb ddefnyddio'r Gymraeg. Gallu dangos hunan dyfiant, dysgu eich hun a dangos sut y gall eraill ryngweithio ac uniaethu â'i gilydd. Mae UNICEF (2022) yn datgan bod UN convention On The Rights Of The Child - CCUHP(UNCRC) yn "Gytundeb cyfreithiol sy'n rhwymo hawliau sylfaenol pob plentyn, waeth beth fe'i hil, crefydd neu allu". Y dibenion allweddol yn ôl UNICEF (2022) yw amddiffyn hawliau plant, atal gwahaniaethu a rhoi'r

pŵer i blant gael gwrandawriad ynghylch problemau a allai effeithio ar eu datblygiad cyfannol. O fewn CCUHP(UNCRC), mae UNICEF (DIM DYDDIAD) yn dangos bod erthygl 30 yn dangos bod gan blant yr hawl i ddefnyddio eu hiaith eu hunain, i ddangos eu crefydd, i gofleidio eu cefndir yn rhydd.

Myfyrio

Yn y myfyrdod hwn, yn fy marn i wnes yn dda ar ddangos gwahanol ffyrdd o ddwyieithrwydd megis Dull Trochi iaith, neu Ddull Brechdan. Mae hyn yn arfer da tuag at ddatblygu datblygiad iaith plentyn yn y Gymraeg neu'r Saesneg. Daeth bod yn rhugl yn y Gymraeg a'r Saesneg yn fantais wrth wneud y fideo yma wrth orfod siarad a dangos gwahaniaethau yn y gweithgareddau, megis y gwahanol liwiau yn Saesneg a Chymraeg. Defnyddiais fy mhrofiadau personol fy hun o fod mewn ystafelloedd dosbarth i wneud y fideo hwn a ddaeth yn ffafr i mi wrth ddangos dwyieithrwydd yn y gweithgareddau. Fodd bynnag, ar y llaw arall, rwyf hefyd yn credu, trwy wella'r fideo hwn, y gallwn fod wedi defnyddio mwy o adnoddau i gefnogi fy ngweithgaredd a mwy o hyder i ddangos fy ngallu i gefnogi a helpu plant mewn iaith.

Casgliad

I orffen y traethawd hwn, dangosir yn glir bod yn ddwyieithog ac amlieithog yn dod â llawer o fanteision. Mae hyn yn golygu yn gymdeithasol, yn emosiynol ac yn gyfannol. Mae bod yn ddwyieithog yn cefnogi plant yn emosiynol trwy ddeall eu cefndir a'u diwylliant o Culture Learning (2023). Hefyd, mae bod yn ddwyieithog yn gallu cefnogi plant yn y tymor hir trwy ohirio clefydau gydol oes fel Alzhiemers a Dementia meddai Nacamulli, M (2015). Yn y pen draw, mae cefnogi dwyieithrwydd yn addysgu ac yn cefnogi plant i chwarae rhan bwysig yn cynnal a datblygu eu diwylliant, cefndir a hil eu hunain i gefnogi eu datblygiad cyfannol. Gwyddom fod gweithiwr, gofalwyr, gwarcheidwaid yn chwarae rhan hanfodol yn y broses o fod yn ddwyieithog, fel Saesneg fel iaith ychwanegol os yw plentyn o wlad arall, neu sut y gall plant ddysgu iaith newydd fel defnyddio Theori of Social Learning Albert Bandura neu More Knowledgeable Other Lev Vygotsky.

Cyferinodi

Baker, C. and Wright, W.E. (2021). *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*. 7th ed. Bristol: Multilingual Matters.

Booton, S.A., Hoicka, E., O'Grady, A.M., Chan, H.Y.N. and Murphy, V.A. (2021). Children's divergent thinking and bilingualism. *Thinking Skills and Creativity*, 41, p.100918. doi:<https://doi.org/10.1016/j.tsc.2021.100918>.

Carmarthenshire County Council (2024). *Advantages of being bilingual*. Gov.wales. Available at: <https://www.carmarthenshire.gov.wales/council-services/education-schools/bilingual-education/advantages-of-being-bilingual/> [Cyrchwyd 20 March 2025].

Cultural Learning (2023). *The value of Cultural Learning*. Available at: https://www.culturallearningalliance.org.uk/wp-content/uploads/2023/12/ImagineNation_The_Case_for_Cultural_Learning.pdf [Cyrchwyd 30 March 2025].

Department for Education (2021). *Help for Early Years Providers : English as an Additional Language (EAL)*. help-for-early-years-providers.education.gov.uk. Available at: <https://help-for-early-years-providers.education.gov.uk/support-for-practitioners/english-as-an-additional-language-eal> [Cyrchwyd 24 March 2025].

Devon County Council (2023). *Parents' guide: supporting children with English as an additional language in Early Years one-minute guide - Support for schools and settings*. Support for schools and settings. Available at: <https://www.devon.gov.uk/support-schools-settings/inclusion/ethnically-diverse-education-achievement-service/early-years/parents-guide-supporting-children-with-english-as-an-additional-language-in-early-years-one-minute-guide/> [Cyrchwyd 25 March 2025].

FabuLingua Kids (2024). *Top 6 Benefits of Being Bilingual from Childhood: advantages of bilingualism and bilingual education*. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=qD8Ct-TOO0s> [Cyrchwyd 25 March 2025].

GIG Cymru (n.d.). *Improvement Cymru Academy Toolkit Guide Divergent and Convergent Thinking*. Available at: <https://executive.nhs.wales/functions/quality-safety-and-improvement/improvement-cymru/improvement-cymru-academy/resource-library/academy-toolkit-guides/divergent-and-convergent-thinking/> [Cyrchwyd 30 March 2025].

Gort, M. (2019). *Bilingualism Matters: Myths and Facts about Early Bilingual Development — Mileidis Gort*. YouTube - CU Boulder School of Education. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=i9L9-wtRjmo> [Cyrchwyd 23 March 2025].

Gowrie NSW (2025). *Lev Vygotsky's Theory of Child Development*. Available at: <https://www.gowriensw.com.au/thought-leadership/vygotsky-theory> [Cyrchwyd 24 March 2025].

Mia Nacamulli (2015). *The benefits of a bilingual brain*. YouTube - TED-ed. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=MMmOLN5zBLY> [Cyrchwyd 24 March 2025].

PembrokeshireCountyCouncil (2021). *Inclusion Services*. Available at: <https://www.pembrokeshire.gov.uk/inclusion-services/advisory-service-english-as-an-additional-language> [Cyrchwyd 21 March 2025].

Sonny, H. (2021). *The Advantages and Disadvantages of Raising a Child as Bilingual or Multilingual - Crystal Clear Translation*. Available at: <https://crystalcleartranslation.com/the-advantages-and-disadvantages-of-raising-a-child-as-bilingual-or-multilingual/> [Cyrchwyd 23 March 2025].

Sprouts (2020). *Vygotsky's Theory of Cognitive Development: How Relationships Increase Learning*. YouTube. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=8l2hrSRbmHE> [Cyrchwyd 24 March 2025].

Sprouts (2022). *Social Learning Theory: Bandura's Bobo Beatdown Experiments*. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=XHIhkM1cAv4> [Cyrchwyd 24 March 2025].

UNICEF (2023). *UNCRC*. Available at: <https://www.unicef.org.uk/rights-respecting-schools/wp-content/uploads/sites/4/2019/11/UN0332751.pdf> [Cyrchwyd 26 March 2025].

Welsh Government (2017). *Cymraeg 2050 A million Welsh speakers*. Available at: <https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2018-12/cymraeg-2050-welsh-language-strategy.pdf>.

Zheng, Y., Denervaud, S. and Durrleman, S. (2023). Bilingualism and creativity across development: Evidence from divergent thinking and convergent thinking. *Frontiers in Human Neuroscience*, 16. doi:<https://doi.org/10.3389/fnhum.2022.1058803>.

.